

LUGEJA KÜSIB

Sipelgate vastu koduste vahenditega

Kas on mingeid nippe, kuidas peatada sipelgate sissetung majja? Neid on praeguses plaadidest laotud teel ja väikestes kuhilates, mis alusmüüri äärde üles aetud. Nad ronivad iseigi mööda trepiastmeid.

Vastab

Targu Talita

■ Sipelgad otsivad turvalist kohta eluasemeks kas liiva, kivide, kile või koguni katteloori all. Nende tõrjeks sellistes paikades võite kasutada keemiseni kuumutatud puhast kraani- või kaevuvett. Kui esimesel katsel ei ole soovitud tagajärgi, korrake tõrjet veel paar korda.

■ Ärge istutage maja lähedusse, näiteks kiviktaimlasse, pinnakatte eesmärgil liivatee, sest paljud liivatee liigid meelitavad ligi sipelgaid.

■ Kasutades ajalehepaberit istikupottide valmistamiseks või näiteks kassiliiva asenduseks, ärge pange seda suures koguses kompostihunnikusse. Paberid tõmbavad sipelgaid sinna elama.

■ Puistake ilusa päikesepaistelise ilmaga pärast hommikuse kaste kuivamist sipelgate käigutele peenikeseks jahvatatud kaneeli. Korrake tõrjet ilma pikemat vahet jätmata.

■ Majja tungimise paikadesse toas, esikus või köögis puistake värskeid apelsinikoori. Kui esimesed ära kuivavad, lisage uusi koorretükke. Varsti sipelgad kaotavad huvi niisuguse elamise vastu.

■ Asetage sipelgate liikumistele väikesi topsikuid, milles järgmine segu: 4 tl peenikest suhkrut, 4 tl mett, tükike presspärmi ja 4 sl vett. Need nõud meelitavad esialgu sipelgaid ligi, kuid õige varsti teevad nad minekut ega tule niipea tagasi.

Närbunud kapsa- ja kaalikataimed

Istutasin madalale niiskevõitu ülesharitud rohumaale kapsa- ja kaalikataimi. Niisuguse kohavaliku tegin eelkõige sellepärast, et kuival ajal oleks kastmisega vähem muret. Juba paari nädala jooksul osa taimi millegipärast närbus. Lähemalt uurides selgus, et mõnel taimel olid juured ära söödud, mõnel oli näritud ka juurekael ja alumiste, mullaga kokku puutuvate lehtede servad. Leidsin vist ka süüdlased – mullas pesitsevad paari sentimeetri pikkused valkjashallid ussikesed. Kes need sindrinahad on ja kuidas nende vastu võidelda?

Vastab

VÄINO PALLUM

Niisugust kahjustust tuleb harva ette, peamiselt soostunud alade lähedal niiskeis paigus, kus köögiviljaistikutete juuri võivad närida soosäärilaste (*Tipula paludosa*) vastsed. Need kahjurid on poliüfaagid, s.t nad toituvad mitmete rohtsete taimede noortest juurtest. Nad ei tee vahet, kas tegu on looduslike või kultuurtaimedega. Sagedamini osutuvad lemmikpaladeks salat, kapsas, kaalikas, maasikas, mitmed muru- ja lilletaimed.

Vastsed ronivad sagedasti öösel mullast välja, närides siis taimede juurekaela ja maapinnale vajunud lehtede servi.

Soo-sääriksäase vastsed on määratudhallid ja suhteliselt jämeda, kuid pika kehaga. Täismõõdus on nad 30–45 mm pikkused, pea eesrindmiku tõmbunud. Toitumise lõpetanud, nukkuvad täiskasvanud vastsed juuni lõpul – juuli algul mullas 5–7 cm sügavusel. Kahe-kolme nädala möödumisel ilmuvad nukkudest sääsed. Emasised on roostekarva, isased hallid. Neil sääskedel on silmapaistvalt pikad jalad. Teistest sääseliikidest on nad ka märksa kerekamad – keha pikkus 2–2,5 cm.

Sääsed lendavad õhtuhämaruses ja munevad taimede ümber kobedale mullale. Üks isend annab kuni 800

muna. Koorunud vastsete hulk sõltub väga palju munemisejärgsest õhu- ja mullaniiskusest. Vaatamata paksule kestale, kuivavad munad põuasel ajal. Harilikult kooruvad vastsed 10–15 päeva pärast ning poevad mulda, kus talvitumiseni toituvad kõdunenud taimeosadest.

Järgmisel kevadel asuvad närma noortaimede juuri. Tõsiseks probleemiks võivad nad olla vaid kahel esimesel aastal pärast rohumaale ülesharimist ja aia- või põllumaana rakendamist. Märkimisväärne kahjustus võib tekkida siis, kui eelmise aasta juuli teine pool oli vihmane ja munemisejärgne ilmastiik soodustas munade koorumist.

Enne istutamist harige mulda korduvalt ja võimalikult sügavalt. Säärilaste vastseid peletab eemale ka taimede väetamine nitraatämmastikuga. Vastsete püüdmiseks pange õhtuti taimede vahele paju-, pärna- või ristikulehtede kimbukesi. Varahommikul koguge saak – toituma kogunenud kahjurid – kokku ja hävitage.